

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

**Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України,
Кабінету Міністрів України щодо повернення повноважень органам місцевого
самоврядування у сфері надрокористування**

З метою забезпечення конституційного принципу вільного волевиявлення територіальних громад, передбаченого статтею 140 Конституції України, відповідно до якої місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України щодо повернення повноважень органам місцевого самоврядування у сфері надрокористування (додається).
2. Надіслати вказане звернення до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

*Проект рішення обласної ради
підготовлено апаратом обласної
ради і внесено головою обласної ради*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2021 року
№ _____ - VIII

З В Е Р Н Е Н Н Я
депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України, Кабінету
Міністрів України щодо повернення повноважень органам місцевого
самоврядування у сфері надрокористування

Ми, депутати Одеської обласної ради, висловлюємо стурбованість ситуацією, яка склалась у зв'язку з припиненням повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надрокористування.

Незважаючи на задекларований на рівні держави курс на децентралізацію, посилення ролі та відповідальності громад за стан соціально-економічного розвитку, останні зміни у Кодексі України про надра, значно звужено повноваження органів місцевого самоврядування у сфері надрокористування.

Відповідно до частин першої, четвертої статті 13 Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом.

Повноваження обласних рад у сфері регулювання гірничих відносин врегульовані статтею 9-1 Кодексу України про надра, а саме:

- надання надр у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення;
- розподіл між відповідними місцевими бюджетами плати за користування надрами;
- розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;
- оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення;
- припинення права на користування ділянкою надр у випадках і порядку, передбачених цим Кодексом;
- здійснення контролю за використанням та охороною надр;
- вирішення інших питань у сфері регулювання гірничих відносин, визначених законом.

Законом України від 19 грудня 2019 року № 402-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про видобуток бурштину та інших корисних копалин» було вилучено пункт 3 статті 9-1 Кодексу України про надра, згідно з яким обласні ради позбавлені повноважень щодо погодження надання надр у користування з метою геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Звузивши повноваження обласних рад у сфері надрокористування, Верховна Рада України обмежила права громад щодо використання надр на території громад та депутатів стосовно захисту інтересів відповідних територіальних громад. Надання надр у користування без відповідного погодження може призвести до порушення прав населення відповідних територій, інтереси яких представляють органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Окрім того, наразі у Верховній Раді України зареєстровано проекти законів № 4187 та № 4187-1, відповідно до яких значно звужуються права органів місцевого самоврядування. Йдеться про припинення повноважень обласних рад у частині позбавлення їх права надавати надра у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення; розподіл між відповідними місцевими бюджетами плати за користування надрами; розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр; оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення; припинення права на користування ділянкою надр у випадках і порядку, передбачених Кодексом України про надра; здійснення контролю за використанням та охороною надр; вирішення інших питань у сфері регулювання гірничих відносин, визначених законом.

Депутати обласної ради звертаються з проханням внести зміни у Кодекс України про надра, повернувши обласним радам повноваження щодо погодження надання надр у користування з метою геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Повернення повноважень забезпечить захист інтересів громадян, які проживають на територіях, де планується використання надр.

Враховуючи викладене, з метою безпосередньої реалізації права власності громад на надра і для забезпечення економічних та соціальних інтересів громад, ми, депутати Одеської обласної ради, звертаємося до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України з вимогою щодо повернення повноважень органам місцевого самоврядування у сфері надрокористування.

Пояснювальна записка до проєкту рішення Одеської обласної ради
«Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Верховної Ради України,
Кабінету Міністрів України щодо повернення повноважень органам місцевого
самоврядування у сфері надрокористування»

Проєкт рішення підготовлений відповідно до статті 140 Конституції України, закону України «Про місцевого самоврядування в Україні».

12 січня 2021 року на адресу обласної ради надійшов лист Житомирської обласної ради стосовно підтримки звернення депутатів Житомирської обласної ради щодо повернення повноважень органам місцевого самоврядування у сфері надрокористування.

Розглянувши питання реформи надрокористування, яка триває й по сьогоднішній день, можна зробити висновок, що прослідковується процес значного скорочення обсягу повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надрокористування.

Мотивуючи тим, що існуюча процедура надання надр у користування є складною та створює додаткові обтяження для надрокористувачів, реформи у сфері надрокористування все більше відсторонюють органи місцевого самоврядування від вивчення та вирішення, на стадії погодження, проблем, які може спричинити господарська діяльність з видобування корисних копалин та порушує права населення відповідних територій, інтереси яких представляють органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Окрім того, на сьогоднішній день у Верховній Раді України зареєстровано проєкти законів № 4187 та № 4187-1. Відповідно до яких значно звужуються права органів місцевого самоврядування, а саме: припинення повноважень обласних рад у частині позбавлення їх права надавати надра у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення; розподілу між відповідними місцевими бюджетами плати за користування надрами; розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр; оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення; припинення права на користування ділянкою надр у випадках і порядку, передбачених Кодексом про надра; здійснення контролю за використанням та охороною надр; вирішення інших питань у сфері регулювання гірничих відносин, визначених законом.

Начальник юридичного управління
апарату Одеської обласної ради

Роман ЛЕБЕДЄВ